

هو العلميم

آيين نامه تشكيل كميته ارزشيابي

مراکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی واحدهای علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی

مقدمه و هدف

❖ معرفی کمیته ارزشیابی

ارزشیابی عبارت است از جمع‌آوری سیستماتیک داده‌ها، تجزیه و تحلیل و به کارگیری اطلاعات که منجر به قضاوت‌ها و توصیه‌های ناظر به کیفیت می‌شود. نقش و اهمیت ارزشیابی در فرآیند اصلاح و رشد نظام‌های آموزش عالی و ایجاد ارتباط نزدیک با دستاوردهای علمی برکسی پوشیده نیست. کاربرد ارزشیابی در نظام آموزش پزشکی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است به دلیل آنکه هر نظامی باید نیروی انسانی کارآموده، باکیفیت و مطلوب را برای عرضه مراقبت‌های درمانی و بهداشتی تربیت کند. ایجاد نظام ارزشیابی کیفیت آموزش، ابزاری را برای دانشگاه فراهم می‌سازد تا به وسیله آن فعالیت‌های خود را مورد بازنگری قرار دهد. نقاط قوت و ضعف را معین کند و گزینه‌های مناسب را برای اصلاح خود انتخاب نماید. از این رو کیفیت آموزشی به ویژه در این نظام که به طور مستقیم با سلامتی انسان‌ها سروکار دارد، باید مورد ارزیابی قرار گرفته و به طور مستمر بهبود یابد تا بتوان از تحقق رسالت مأموریت و هدف‌های ویژه دانشگاه اطمینان یافت.

نظر به اینکه کمیته ارزشیابی یکی از ارکان اصلی مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی است، مهم‌ترین وظیفه این کمیته تدوین ساختارهای ارزشیابی در دانشگاه و اجرای قوی برنامه فرا ارزشیابی است. وظیفه خطیر این کمیته است تا نسبت به پیش‌زمینه‌های ذهنی منفی که نسبت به ارزشیابی وجود دارد، مقابله نموده و با ارائه برنامه‌های مناسب و نو شرایط بهتری را ایجاد نماید. لازم است بخش ارزشیابی ماهیت محرمانه قاطع و محکمی داشته باشد. بدین معنی که تمامی مباحث و گفتگوهای انجام شده با هر یک از استادان و دانشجویان و سایر افراد و نیز هرگونه گزارش حاصل از ارزشیابی، باید به صورت سری و محرمانه باقی بماند. همچنین گزارش‌های موجود و ارائه شده برای انجام تحقیقات و برنامه‌ریزی، حاوی هیچ‌گونه اطلاعاتی که ویژگی‌های هویتی افراد را برملا و افشا نماید، نباشد. به منظور جلوگیری از روزمرگی و نیز جهت بروز شدن و هماهنگی با مراکز پیشرفته آموزشی داخل و خارج کشور روند ارزشیابی باید بطور مداوم تحت بررسی و بازنگری می باشد.

کمیته ارزشیابی دو مسئولیت اصلی را برعهده دارد که عبارتند از:

➤ ارزشیابی اساتید

➤ ارزشیابی دانشجو

➤ ارزیابی برنامه های درسی

➤ ارزیابی درونی

❖ **ارزشیابی اساتید**

در هر نیمسال تحصیلی نحوه‌ی تدریس و فعالیت‌های آموزشی کلیه اعضای هیأت علمی باید مورد ارزیابی واقع گردد. ارزیابی کنندگان فراگیران و نیز مسئولین در رده‌های مختلف می‌باشند. هدف از ارزیابی از طریق فراگیران و مسئولین جلوگیری از تک بعدی بودن امر ارزیابی می‌باشد. ارزیابی با تکمیل پرسشنامه‌های مخصوص صورت می‌گیرد.

هدف کلی:

ارتقا بهره‌وری آموزشی (Educational Productivity) از طریق بهبود عملکرد اساتید بر مبنای ارزشیابی مستمر و جامع.

اهداف اختصاصی:

- ۱- ارائه بازخورد به اساتید جهت اصلاح و بهبود تدریس
- ۲- ارتقای توانایی قضاوت عضو هیئت علمی از خود (Self-Judgment)
- ۳- افزایش انتقادپذیری در اعضای هیئت علمی
- ۴- بررسی نقاط قوت و تأکید بر آن

انواع ارزشیابی اساتید:

- ۱- ارزشیابی عضو هیئت علمی توسط دانشجویان
- ۲- ارزشیابی عضو هیئت علمی توسط سایر اعضای گروه
- ۳- ارزشیابی عضو هیئت علمی توسط مدیر گروه مربوطه
- ۴- ارزشیابی عضو هیئت علمی توسط ریاست بخش/ بیمارستان
- ۵- ارزشیابی عضو هیئت علمی توسط ریاست دانشکده
- ۶- ارزشیابی عضو هیئت علمی توسط معاون آموزشی
- ۷- ارزشیابی عضو هیئت علمی توسط خود ارزشیابی

❖ **ارزشیابی دانشجو**

با توجه به اینکه نظام آموزشی وظیفه سنگین و حساسی را به عهده دارد، لازم است در طراحی و اجرای فعالیت‌های آن از مطلوب‌ترین شیوه‌ها استفاده گردد. یکی از شیوه‌هایی که می‌توان به کمک آن فعالیت‌های آموزشی را بطور مطلوب تنظیم کرد رویکرد سیستمی ارزشیابی دانشجو است.

هدف کلی:

ارتقا بهره وری آموزشی (Educational Productivity) از طریق بهبود وضعیت پیشرفت تحصیلی دانشجویان و بهبود شرایط امتحانات بر مبنای ارزشیابی مستمر و جامع.

اهداف اختصاصی:

- ۱) شناخت توانایی‌ها و زمینه‌های علمی دانشجویان و تصمیم‌گیری برای انجام فعالیت‌های بعدی آموزشی
- ۲) بهبود وضعیت پیشرفت تحصیلی و اصلاح فعالیت‌های آموزشی
- ۳) شناخت نارسایی‌های آموزشی دانشجویان و ترمیم آنها
- ۴) ارائه بازخورد به اساتید جهت اصلاح و بهبود تدریس
- ۵) ایجاد رغبت و کسب عادات صحیح آموزشی در دانشجویان
- ۶) ایجاد بانک سئوالات
- ۷) ارتقاء دانشجویان

ماده ۱: شرح وظایف

❖ ارزشیابی اساتید

- تشکیل جلسات با مدیران گروه‌ها/ مدیران EDO
- توزیع فرم‌های ارزشیابی (دانشجو، مدیر گروه، خود ارزیابی و ...) توسط مدیران گروه‌ها/ مدیران EDO
- جمع‌آوری فرم‌های ارزشیابی اساتید (فرم ارزشیابی استاد توسط فراگیر از طریق سیستم Main قابل دسترسی است)
- تجزیه و تحلیل داده‌ها براساس هر فرم ارزشیابی با استفاده از برنامه نرم افزار ارزشیابی استاد
- جمع‌آوری اطلاعات (ارزشیابی دانشجو از اساتید در دروس نظری و بالینی، خود ارزیابی و ارزیابی مدیر گروه در تدریس نظری و بالینی اساتید و ...) از هر عضو هیئت علمی و انجام عملیات آماری با استفاده از برنامه نرم افزار ارزشیابی استاد و مشخص شدن نتایج)
- تهیه گزارشات و نمودارها از نتایج ارزشیابی
- ارائه نتایج ارزشیابی و بازخورد به صورت محرمانه به تک تک اعضاء هیئت علمی
- ارائه گزارش نهایی به معاونت آموزشی جهت ترفیع اساتید
- ارائه گزارش نهایی به ریاست دانشکده‌ها
- ارائه گزارش نهایی به ریاست دانشگاه
- برگزاری جلسات مشاوره و راهنمایی برحسب ضرورت با اساتید
- توصیه به شرکت در کارگاه‌های آموزشی در صورتیکه نمره عضو هیئت علمی کمتر از حد مجاز باشد

- پیگیری درخواست موردی اساتید و رفع اشکالات و ابهامات
- بررسی سایت ارزشیابی و تهیه گزارشات و پیگیری نواقص مربوط به سایت ارزشیابی
- برنامه تشویقی اساتید

❖ ارزشیابی دانشجو

- تشکیل جلسات با مدیران EDO دانشکده‌ها و مسئول کمیته آزمون ها
- پیگیری سئوالات ارسالی کمیته آزمون از اداره آموزش
- بررسی نتایج آزمون‌های MCQ توسط نرم افزار
- آنالیز نتایج سئوالات MCQ توسط نرم افزار
- مشخص شدن ضریب دشواری و تمیز سئوالات در هر نیمسال
- ارائه بازخورد به اعضاء هیئت علمی در رابطه با سئوالات طرح شده به صورت محرمانه
- جمع آوری سئوالات اصلاح شده در بانک سئوالات
- ارزیابی سئوالات MCQ
- اعلام نتایج بصورت گزارش و نمودار به معاونت آموزشی جهت ترفیع سالانه اعضاء هیئت علمی
- اعلام نتایج بصورت گزارش و نمودار به ریاست دانشکده
- اعلام نتایج بصورت گزارش و نمودار به ریاست دانشکده‌ها
- ارائه بازخورد نتایج ارزیابی سئوالات MCQ به اساتید مربوطه بطور محرمانه

❖ ارزشیابی برنامه درسی

- تشکیل جلسه همکاری کمیته برنامه ریزی درسی و کمیته ارزشیابی EDC دانشگاه
- تشکیل جلسات با مسئولین برنامه ریزی تئوری و بالینی دروس در دانشکده‌ها جهت ارزشیابی برنامه‌های درسی
- مستندسازی برنامه‌های تئوری و بالینی در دفاتر EDO دانشکده‌ها و دفاتر برنامه ریزی تئوری و بالینی دانشکده‌ها

❖ ارزشیابی درونی

- تشکیل جلسات با مدیران گروه‌های آموزشی / مدیران EDO دانشکده‌ها
- ارائه خدمات علمی، آموزشی و مشاوره ای به مجریان ارزشیابی درونی در گروه های آموزشی / دانشکده‌ها
- تدوین برنامه بلندمدت و تهیه پروپوزال ارزشیابی درونی در گروه‌های آموزشی / دانشکده‌ها
- مطرح شدن پروپوزال نهایی قابل اجرا در شورا
- ارسال فرم‌های ارزشیابی درونی به گروه های آموزشی / دانشکده‌ها
- نظارت بر حسن اجرای ارزشیابی درونی در گروه‌های آموزشی / دانشکده‌ها منطبق بر الگوی مورد توافق وزارتخانه

- دریافت گزارش‌های ارزشیابی درونی گروه‌های آموزشی/ دانشکده‌ها
- بررسی و تأیید نهایی گزارش‌های ارزشیابی درونی گروه‌های آموزشی/ دانشکده‌ها از جنبه‌های روش‌شناسی و ارائه بازخورد به دانشکده
- ارسال نتایج ارزشیابی درونی گروه‌های آموزشی/ دانشکده‌ها به مدیران گروه‌ها
- ارسال نتایج ارزشیابی درونی گروه‌های آموزشی/ دانشکده‌ها به معاونت آموزشی
- ارسال نتایج ارزشیابی درونی گروه‌های آموزشی/ دانشکده‌ها به ریاست دانشکده‌ها
- ارسال نتایج ارزشیابی درونی گروه‌های آموزشی/ دانشکده‌ها به ریاست دانشگاه

ماده ۲: ترکیب کمیته

مسئول کمیته
رئیس دانشکده
مسئول EDO دانشکده و ...
عضو هیات علمی با سابقه ۲ الی ۶ نفر

ماده ۳: شرایط عضویت

- فرد عضو هیات علمی آموزشی باشد.
- حداقل ۵ سال سابقه هیات علمی را داشته باشد.
- معرفی فرد متقاضی از طریق EDO دانشکده می‌باشد.
- گواهی شرکت در کارگاه‌های ارزشیابی مانند روش‌های نوین ارزشیابی را ارائه دهد.
- نتایج ارزشیابی عضو هیات علمی متقاضی عضویت در کمیته ارزشیابی حداقل ۲/۳ در دو سال اخیر بوده باشد.
- سهمیه هر دانشکده برای عضویت در کمیته حداکثر ۲ نفر به جزء دانشکده پزشکی که گروه آموزشی پایه حداکثر ۲ نفر و گروه آموزشی بالینی حداکثر ۶ نفر می‌باشد.

ماده ۴: تواتر و تصمیمات جلسات کمیته

- ایجاد سیستم ارزشیابی اساتید بصورت الکترونیکی در تمام گروه‌های آموزشی
- ایجاد سیستم ارائه بازخورد نتایج ارزشیابی به اساتید بصورت الکترونیکی در تمام گروه‌های آموزشی

- پیگیری خرید نرم‌افزار جهت ارزیابی سئوالات، آنالیز داده ها براساس فرم ارزشیابی، مشخص شدن ضریب دشواری و تمیز سئوالات در هر نیمسال و جمع آوری سئوالات اصلاح شده در بانک سئوالات
- برگزاری جلسات مشاوره و راهنمایی برحسب ضرورت با اساتید
- برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای اعضاء هیئت علمی که نمره ارزشیابی کمتر از حد مجاز دارند
- تدوین، بازنگری فرم های مختلف برای استفاده از نظرات دانشجو، مدیرگروه، مافوق، همکار و خود فرد در برنامه ارزشیابی استاد

ماده ۵: نحوه بهره گیری از تصمیمات جلسات کمیته

- تصمیمات اتخاذ شده در جلسات کمیته با همکاری اعضاء گروه و پس از تأیید معاون آموزشی دانشکده و مدیر EDO زیر نظر ریاست دانشکده اجرایی می گردد.